

Ἀρελῆς, γελῶν σαρκαστικὸν γέλωτα, μονολογῶν, μὲ τὰ μυωπικὰ μάτια πόνηρως προσηλούμενα διὰ νὰ σὲ καθελώσουν, μὲ βήματα ρυθμικῶς ταλαντευόμενον, ἀτημελῶς ἐνδοθυμένος, μὲ μίαν ῥάβδον περασμένην ἀπὸ τοῦ ὤμου, ἀπότομος ἀλλὰ καὶ ἀγαθός, ἦτο μία ἐξαιρετικὴ φυσιογνωμία καὶ ὅταν ἦτο λογικὸς καὶ ὅταν ἦτο τρελλός.

Ἀναστῶν ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς μνήμης μου τὴν πρώτην γνωριμίαν μας. Εἶχα δημοσιεύσῃ δύο τρεῖς—τὰ πρῶτα—φιλολογικὰ μου δοκίμια. Ὁ Μητσάκης, ὅστις τότε ἐθεωρεῖτο πρωτοπικότης, μοῦ ἦτο γνώστὸς ἐξ ὄψεως. Ἐξεφύλλιζα ἓνα βιβλίον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἑστίας» καὶ ἀπέναντί μου ὁ Μητσάκης ἔκαμνε τὸ ἴδιον. Ἐξαφνὰ ἀπέσπασε τὸ βλέμμα ἐκ τοῦ βιβλίου τὸ ὁποῖον ἤγγριζε σχεδὸν τὰ βλέφαρά του, καὶ μὲ ἐκύτταξε περίεργα. Ἡσθάνθην, χωρὶς νὰ τὸν βλέπω, τὴν διεισδυτικότητά τοῦ βλέμματός του· χωρὶς νὰ τὸ θέλω, τὸν κύτταξα καὶ ἐγώ. Καὶ αὐτοῦ ἐξηκρίθωσεν τὴν ταυτότητά μου, μοῦ λέγει μὲ αὐστηρὸν τόνον.

—Καλὰ . . . Μοῦ ἄρσαν . . . Νὰ γράψῃς . . . Καλὰ . . . » Καὶ ἐβύθισθαι εἰς τὸ βιβλίον του.

Δὲν ἐπρόφρασα νὰ τὸν εὐχαριστήσω. Οὕτε καὶ θὰ τὸ ᾔθελε. Ὅταν ἔφυγα, τὸν ἐχαιρέτησα, ἀλλὰ ἀρηρημένος δὲν μοῦ ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμόν.

Μετ' ἄλλῃ φορᾷ μὲ ἐκάλεσε νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ. Ἐκάθητο εἰς ἓν ἡμισκύτεινον δωμάτιον τῆς ὁδοῦ Βησσαρίωνος. Ἡ ἐπίπλωσις ἀπλουστάτη. Ἐνα τραπέζι ἐφ' οὗ ἀτάκτως ἔκειντο ἐρριμμένα βιβλία καὶ περιοδικὰ, ἓνα κρεβάτι εἰς ἀκαταστασίαν, ἓνα μπουῦλο, τὸ ὁποῖον ἐχρησίμευεν ὡς καναπές. Μοῦ ἐδόθη ἡ τιμητικὴ θέσις τοῦ μπαούλου. Αὐτὸς δὲν ἐκάθησε· ἐθιμάτιζε νευρικῶς, μὲ τὸ κεφάλι κάτω, ἐστάματα ἀποτόμως, ἐφθέγγετο ἀποφθεγματικῶς, ἐγέλοῦσε πλατύτατα, σχεδὸν κραυγάζων καὶ μονολογῶν. Ἀμίμητος εἰς χαρκτηρισμοὺς συναδέλφων του. Ἦτο ὁ «ἄσπονδος φίλος» των. Μ' ἐξήγησε διὰ νὰ μάθῃ πῶς ἐσκέπτοντο οἱ νεώτεροι του. Ὅταν ἔφυγα—εἶχε νυκτώσῃ, μοῦ ἔφριξε πολὺ δυνατὰ τὸ χέρι. Ἦτο ἡ πρώτη καὶ τελευταία ἐπίσκεψίς μου. Τὸν συναντοῦσα ἕκτοτε εἰς τοὺς δρόμους τρελλόν. Μὲ εἶχεν ἀναγνώριση δύο τρεῖς φορές, ἀλλὰ δὲν εἶχα καρδίαν νὰ τὸν σταματήσω. Μὲ μίαν βεθεῖα θλίψις ἔσπευδα νὰ ἀπομακρυνθῶ, διὰ νὰ μείνω μὲ τὰς παλαιὰς ὥραιάς ἀναμνήσεις τῆς τόσο πνευματώδους ὁμιλίας του.

Ἡ κριτικὴ του περιωρίζετο συχνὰ εἰς ἀπλᾶς, ἀλλ' εὐφρεῖς παρατηρήσεις ἢ ἀπλῆν ἀναγνώσιν παιγνιώδη.

Τοῦ εἶχαν δώσῃ ἓν ὄραμα «λυγίου νέου», τοῦ κ. Ε. Γ. τοῦ ὁποῖου ὁ τίτλος ἦτο «Τὸ πρῶτον σφάλμα, ὄραμα εἰς πρόξεις τρεῖς» καὶ ὁ Μητσάκης μάλιστα εἶδε τὸ ἐξωφύλλον, ἀτάραχος ἐδιόχευσε: «Τὸ πρῶτον ὄραμα, σφάλμα εἰς πράξεις τρεῖς».

Πόσον ἡ κριτικὴ τοῦ ἦτο εὐεργετικὴ! Ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς δὲν διέπραξε πλέον ἄλλο ὄραμα.

Ἄλλοτε, τοῦ ἔδωσαν νὰ κρίνῃ μίαν ποιητικὴν συλλογὴν, φέρουσιν τὸν τίτλον «Μικρὰ τραγούδια». Καὶ ὁ Μητσάκης ἀπεφάνθη.

— Τὴν κριτικὴν τὴν ἔκαμε ὁ ἴδιος ὁ ποιητής. «Τραγούδια . . . μικρά».

Διὰ τοὺς μαλλιαροὺς εἶχε εἰπῇ λογοπαικτῶν ὅτι πρέπει νὰ λέγωνται κομικοί, ὡς τρέφοντες κόμην.

✱

Ἀλλ' ἡ φωτεινὴ αὐτὴ διάνοια ἐπέπρωτο ταχέως νὰ σθεσθῇ εἰς παντατεινὸν σκότος. Τὸ φρενοκομεῖον Κερκύρας τὸν ἐδέχθη, ἔφυγε ἀπὸ τοὺς πηχτικοὺς τοίχους του, περιερέρετο ἐρείπιον, προκαλοῦν τὴν θλίψιν, ἀνὰ τὰς Ἀθηναϊκὰς ὁδοὺς μὲ τὸ μυωπάζον βλέμμα, τὸ ὅζυ ὑπόγενειον, τὴν στραβὴν ρεπούμπλικαν, σιωπηλός, μὲ βήματα ἀργὸν καὶ ἄσκοπον, ἕως ὅτου καὶ τάλιν ἐνοστήλευθῃ, εἰς τὸ Δρομοκαίτειον, τὴν φορὰν αὐτὴν, ἵνα ἐξέλθῃ ἀπολυτρωμένος ἐκ τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀποδοθῇ εἰς τὴν προστυλὴν τοῦ Ἀθηναϊκοῦ γῆν.

Τὸ ἔργον τοῦ καιρὸς εἶνε ἥδη νὰ περισυλλεγῇ καὶ διασωθῇ. Αἱ ἐκδοτικαὶ ἐταιρεῖαι, αἱ ὁποῖαι προθύμως ποντοῖα καὶ πολυποίκιλα ἔργα ἐξέδωκαν, ἄς σπεύσουν νὰ κάμουν ὅ,τι δὲν ἔκαμαν ἕως τώρα ἐξ ἀσυγγνώστου ἀδιαφορίας: Νὰ ἐκδώσουν τὰ ἔργα τοῦ Μητσάκη, ὁ ὁποῖος τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀνυψήσῃ ἐπιβλητικῶς, ἐν ὅλῃ τῇ λάμπει τῆς πνευματικῆς του δυνάμεως.

Δ. Ι. Κ.

ΚΑΛΗ ΝΥΧΤΑ

(Ποίημα τοῦ Σέλλεϋ)

Καλὴ νύχτα: «Α! Ὁχι. Εἶνε κακία ἡ ὥρα ποῦ χωρίζει ἐκείνους ποῦ πρέπει νὰ ἐνώνῃ. Ἄς μείνωμε ἀκομὴ μαζὶ καὶ τότε θ' αἶνε «καλὴ νύχτα.»

✱

Πῶς μπορῶ νὰ πῶ καλὴ, τὴ νύχτα τὴ μοιραϊκὴ, ἔστω κι' ἂν οἱ γλυκοὶ σου πόθοι φτερουγίζουν γύρω μου: Ὁχι, ἄς μὴν τὸ ποῦμε, ἄς μὴν τὸ σκεφθοῦμε, οὔτε νὰ τὸ νοιώσουμε—τότε θ' αἶνε «καλὴ» νύχτα.

✱

Γιὰ τῆς καρδιᾶς μόνο ποῦ εἶνε ἡ μιὰ κοινὰ σιγὴν ἄλλη, ἀπ' τὸ βράδυ ὡς τὴν αὐγὴν, εἶνε ἡ νύχτα καλὴ,—γιατὶ ποτε αὐτές, ἀγάπη μου, δὲ λένε «καλὴ νύχτα!»

Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗΣ